

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-4 szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pletiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Égész évre ——— 24 kor
Félévre ——— 12 „
Negyedévre ——— 6 „
Egy hóra ——— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1906.

XXXV. évfolyam. 191. szám.

Csütörtök, augusztus 23.

A vidéki városok.

— augusztus 23.

A vidéki városok polgármesterei most tartják kongresszusukat Pozsonyban. A két napra tervezett program szerint a polgármesterek ismét foglalkoznak a városok közigazgatási reformjával és a városok anyagi rendezésével és pedig ezuttal az alkotmánybiztosítókkal kapcsolatban.

A kongresszus alkalmából nem lehet elmulasztani, hogy ismételen rámutassunk a vidéki városok egyre súlyosbodó helyzete rendezésének égető szükségére. A husz év előtt alkotott törvényhatósági és községi törvényekben a városokat a megyékkel egy kalap alá vonták, azóta az előbbiek a saját erejükből fejlesztették kulturális, közegészségügyi és közgazdasági berendezéseiket, de munkájuk közben igen gyakran voltak kárukra a törvény kerékkötő szabályai, amelyek őket szabad mozgásukban akadályozták. Más oldalról pedig nyomják városainkat az állami funkciók, a melyeknek ellátására a hivatali személyzetet kárpótlás nélkül emelni kénytelenek. Husz év alatt a városokról jóformán semmi más törvényhozási intézkedés nem történt, mint a regalék állami megváltása, ami jó üzlet volt az államra, de rossz a legtöbb városra.

Valahányszor az állam a városi törvények alkotását, a városok kárpótlását, fejlődésük anyagi eszközeinek rendelkezésre bocsátását és önkormányzatuk kiterjesztését programba vette, mindig jött közbe valami politikai bonyodalom, amely ezeket az égetően szükséges törvényalkotásokat még javaslatokig érlelni sem engedte.

Pedig a városok egyre panaszkodnak s mindsűrűbben állanak javaslatokkal, tervezetekkel elő helyzetük rendezésére. Különösen az utóbbi hat esztendőben a városok számos memorandumban mutattak rá a városi kérdés gyakorlati megoldásának

helyes irányára és ha az állami felügyelettel összefűzött magasabb érdekekből előterjesztéseik egész terjedelmükben törvényerőre nem is emelhetők, gazdag anyaggyűjteményt szolgáltatnak a rendezéshez.

Kulturáldozataik, közegészségi intézményeik, közgazdasági berendezéseik nem befejezettek, de a sokszor emlegetett állami funkciók végzése és eddigi befektetések erejüket, teherviselő képességüket kimerítették. A kárpótlás egymaga még nem elég. Az államnak ki kell venni a maga részét a vidéki városok nagygyá tételének országos érdekű munkájából. Feladatát a fent megjelölt hármas keretben, de különösen a közgazdasági téren kell keresni és teljesíteni. Vizi utak, vasutak, hidak létesítése nyitja meg az egészséges forgalmat a mezőgazdasági és ipari termékek értékesítése számára.

Állami feladat a városoknak felszabadítása a fővárosi pénzintézetek kartellje alól a városi kötvények adó- és bélyegmentességének megadásával.

A városok helyzetét rendezni kell, mert az az állam érdeke is. Ha erősek városaink gazdaságban, kulturában, ez az állam erősségét is jelenti s azonkívül a nemzeti érzéseknek is bevehetetlen bástyája marad.

A vidéki városok polgármestereinek most folyó kongresszusa tehat élénk figyelmet kell hogy keltsen s remélhető, hogy egy lépéssel közelebb viszi a városok helyzetének rendezését.

A kötelező balesetbiztosítás. Az Országos Ipartanács legutóbbi ülésén Wekerle Sándor miniszterelnök jelezte, hogy Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter a betegségélyezés és a balesetbiztosítás kérdésében szaktanácskozmányt fog összehívni. Mint felhivatalosan jelentik, a kereskedelmi miniszter a szóban levő szaktanácskozmányt szep. 3 ikára tűzte ki, amelyre meghívták a munkaadók és a munkások hivatott egyesületeit. A szaktanácskozmány előreláthatólag több napot fog igénybe venni.

Az iskolai beírások.

— augusztus 23.

Körülbelül egy hét múlva újból megnyílnak az iskolák kapui s elkezdődnek a beírások. Az iskolákban mindnütt erősen készülnek is az új tanévre és a beírásokra. A beírásokról ma a következő értesítéseket vettük:

Az állami elemi népiskolákban és gazdasági ismétlő iskolában az 1906/1907. tanévre a beírások szeptember 1., 2., 3. és 4. napjain a központi és Eötvös-utcai állami elemi iskolaépületekben eszközöltetnek d. e. 8—12-ig, d. u. 3—5-ig, (2-án csak délelőtt). Szeptember hó 5-én d. e. fél 9 órakor isteni tiszteltet tartatik. Utána folytatása a beíratásoknak. A rendes előadások 6-án kezdődnek.

Tandij 4 korona. Felvételi díj 50 fillér, értesítőért 40 fillér és az országos tanítói nyugdíjalapra 30 fillér fizetendő.

A tandij két részletben is kifizethető. A többi díjak azonban a beírások alkalmával azonnal lefizetendők. A hatóság által kiállított szegénységi bizonyítvánnyal ellátott gyermekek a tandij fizetése alól felmentetnek.

Az első osztályba beíratkozó tanulók katese esetekben anyakönyvi tanusítvány, azon tanulók pedig, kik már a múlt tanévben az intézetet látogatták, csakis értesítő könyvecskéjük felmutatása mellett vehetők fel.

Felhívatalnak a t. szülők s gyámok, hogy 6—12 éves tanköteles gyermekeiket a mindennapi iskolába a fenti napokon beírni el ne mulasszák, mert a később jelentkezők szigoruan fognak büntettetni.

A 12 ik életévet betöltött s általában azon gyermekek, kik a mindennapi iskola egész tanfolyamát bevégezték és valamely más tanintézetben tanulmányaikat nem folytatják, sem pedig iparos avagy kereskedői pályára nem léptek, kötelesek 3 éven át a gazdasági ismétlő iskolába járni.

A gazdasági ismétlő iskolai beírásokat szeptember hó két utolsó vasárnapján d. e. 8—12-ig eszközöltetnek az Eötvös-utcai áll. elemi iskolában. A tanítás november hó 1 én kezdődik, télen heti 5, nyáron heti 2 órán át. Tandij nincs.

Egyben figyelmeztetjük a t. szülőket, hogy a mindket állami iskola mellé a külvárosokban az 1906/7. tanévben két-két párhuzamos I. és II. vegyes osztály és ebből kifolyólag az Eötvös-utcai iskolában esetleg egy V., VI. fu osztály fog megnyitni.

Az Eötvös-utcai iskolához tartozó két párhuzamos osztály a Tomaseváci-utcában levő

A „TORONTÁL“ tárcája.

Barátság.

Sem Achilles és Patrokles, sem Orestes és Pylades barátsága nem volt olyan bensős és tartós, mint Nisusnak és Euryalusnak, Aeneas társának barátsága.

— Gyengéden szerették egymást s soha sem váltak meg egymástól — írja róluk a történelem.

Euryalus volt a fiatalabb. Anyja, Ida, Nisusra bízta, aki baráti és atyai szeretettel vette körül, de a baráti viszonyban mind a ketten egyforma jogokat és előnyöket élveztek s egyenlőknek tekintették egymást mindenben. Foglyaikkal emberségesen bántak, de nem sokat törődtek velük.

Az öreg Achatés, aki a fegyverforgatás művészetére oktatta a két barátot, gyakran ismételtette előttük:

— Nem méltó szabad emberhez, ha rabzolganókéba szerelmes, de még a hozzánk hasonló nő iránt sem szabad teljes odaadással viseltetnünk. A nők azért vannak, hogy vásznat szőjenek, elkészítsék ételünket s a nyugalom óráit megédesítsék. De aki jobban szereti a nőt, mint kellene, azzal megeseik az a különös szegyen, hogy a nő fog felette uralkodni.

Harcba ha megy, megzavarja nyugalmát a szerelmes nő emléke, az édes órák mámorá. Az ilyen férfiú mérget hord magában, mely a csata hevében megbénítja izma erejét. Többre becsüli a nő szemét és száját, mint az élet komolyságát.

De nincs szebb és hasznosabb dolog a földön, mint két férfiú barátsága.

Egymásra bizhatják legrejtettebb titkukat, nem kell attól tartaniok, hogy más is megtudhatja azt, sokat és komolyan beszélgetnek egymással, mert hisz megértik egymást, segítségére lehet egyik a másiknak minden veszedelemben. Aki asszonyt szeret, elvesziti erejét, aki barátját szereti, újabb erőt nyer a baráti szeretetben.

A régebbi idők férfiai nem sokat tartottak a nőkről, csak annyira becsülték őket, amennyire megérdemelték. Sajnálkozással látom, hogy ezek a régi jó erkölcsök kiveszözölben vannak és a férfiak sok szép érzelmet pazarolnak az asszonyokra.

Gondoljatok arra, hogy Aeneas király, mert az asszonyok felett mindig uralkodni tudott, várost alapíthatott. Mivé lett volna, ha az asszonyok uralkodtak volna felette? Ifjak, óvakodjatok a nőktől!

Euryalus és Nisus megfogadták szavait és megőrizték szívükben.

Ebben az időben Camilla nevű amazon jelent meg atyja, Metabus kíséretében az ellenséges táborban.

Camilla még egészen kicsi volt, amikor a kegyetlenkedése miatt elűzött Metabus király magával vitte Riverno városból.

Az erdőben húzták meg magukat s az apró gyermeket köpenybe burkolta a király. Az üldözésükre kiküldött férfiak nem találták meg őket. Sikertől is neki Amasenus folyót elérnie, de a folyót nagyon megdagasztotta az ár.

Elhatározta tehát, hogy átuszik a folyón. Előbb jól összegöngyöltette gyermekén a köpö-

nyegét, azután sással egy dárdszerű fához erősítette s így imádkozott.

— Satone leánya, neked áldozom leányomat. Fegyveredhez, a dárdához erősítettem őt, mentsd meg s fogadd kegyeidbe.

Azután hatalmas lökéssel átvette s nyomban maga is a vízbe ugrott. Csakhamar át is uszta a sebes árt s épp a folyó mentén megtalálta a dárdát, mely hegyével a földbe furódott. Leányával azután az erdőben és hegyekben bujkált hosszú ideig.

Amikor a trójaiak Itáliába betörttek, Camilla tizenöt éves volt. Csodaszép leány lett belőle s a fegyverforgatáshoz úgy értett, mint akármelyik férfiú.

Szemei tiszták és mélyek voltak s fénye olyan volt, mint a patak vizéé.

Az idegenek iránti gyűlöletéből Metabus király Turnus királyának ajánlotta fel szolgálatát.

Az első csatában történt. Miután Camilla amazonjai véres öldöklést vittek végbe nyilaikkal a trójai harcosok között, kivonták kardjaikat, hogy még több vért ontsanak. Véletlenül Euryalussal került össze.

A támadás mind a két részről rendkívül heves volt. A kardok villámgyorsan ütödték össze, míg a két harcos lova ágaskodva toporzékolt a harc zajában.

Euryalus karja lehanyatlott, amikor maga fölé látta hajolni Camillát.

Az amazon felemelte kardját, hogy lesújtson Euryalusra, de abban a pillanatban mellette termett Nisus.

Hajduska-féle házban, a Központi iskolához tartozó két párhuzamos osztály a Kossuth-utcai bérházban lesz elhelyezve.

Az ezen osztályokra vonatkozó beiratások is az Eötvös-utcai, illetőleg központi iskolában fognak eszközöltetni, hol a tanulók a távolság szerint a megfelelő iskolákba be lesznek osztva.

Az Eötvös-utcai iskola körzetéhez következő utcák tartoznak: Nádor-utca, Vásártér, Hertelendy-utca, Jenő herceg-utca, Árpád-utca, Alkotmány-utca, Szerbtemplom-utca, Hunyady-utca, Korona-utca, Erzsébet-tér, Gimnázium-utca, Kinizsi-utca, Eötvös-utca, Martinuzzi-utca, József főherceg-utca, Mátyás király-utca, Kölcsey-utca, Kazinczy-utca, Vörösmarty-utca, Juranics-utca, Mészáros Lázár-utca, Petőfi-utca, Tököly-utca, Écskai-utca, Tomaseváci-utca, Csernovics-utca, Laudon-utca, Temesvári-utca, Aracs-utca, Gabonátér, Dugonich-utca, Keve-utca, Szt. Király-utca, Szilágyi-utca, Szt. Miklós-utca, Vukovich-utca, Zsigmondfalvi sor, Déli sor, Keleti sor, Béga végsor.

A többi utcák a központi iskola körzetéhez tartoznak.

Az iparos tanonc-iskolában a beiratások szeptember 12., 13. és 14-én d. u. 5¹/₂-7-ig eszközöltetnek. A beiratási, illetve tandíj 3 korona, mely a beiratáskor felzetendő. Az előadás szept. 15-én kezdődik. Felhívtnak az iparosok, hogy tanoncaikat a fenti napokon beirassák, mert különben büntettetni fognak.

A kereskedő tanonc-iskolában a beiratások szeptember 12., 13. és 14-én d. u. 5¹/₂-7-ig tartanak. Beiratási, illetve tandíj 12 korona, mely fél-évenként előre fizetendő. Az előadás szeptember 15-én kezdődik. Felhívtnak a kereskedők, hogy tanoncaikat a fenti napokon beirassák, mert ellenesetben büntettetni fognak.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/6-tól 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déliben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

Augusztus 26. Szóverseny.
Augusztus 28. Szerb egyházi dalárda zászlószentelése.
Szeptember 10. Közig. bizottság ülése.

— **A király Karátsonyi Jenő grófhöz.** Karátsonyi Jenő gróf v. b. t. t. a királynak 76-ik születésnapja alkalmából külön kifejezte szerencsekívánatait. Erre gróf Karátsonyi Jenő Ischlből a következő magyar nyelvű táviratot kapta:

Ő császári és apostoli királyi felsége az excellenciád által tolmácsolt szerencsekívánatokat szívéliesen köszönve, legkegyelmesebben tudomásul venni méltóztatott. Legfelsőbb parancsra Schiessl.

— **Esküdtbíróági elnökök.** A temesvári kir. ítélőtábla elnöke a pancsovai kir. törvényszék esküdtbíróágának elnökétől az 1906. évből hátralévő

Kardjával elhárította az amazon kardját s egy másik csapással összevonta Camilla a fegyverét. Camilla le volt fegyverezve.

Epp hatalmába akarta keríteni, amikor tekintete az amazon arcára esett.

Szeme és ajka még a hare hevében is olyan volt, mint a nyíló virág, míg hosszú haja egészen vállára omlott.

A csata után bekövetkező este történt először, hogy a két barát nem talált örömet az együttléteben. Nem is igen beszélgettek s csakhamar el is váltak egymástól s visszavonultak sátraikba.

Másnap — három napos fegyverszünet állott be — napkeltekor elhagyta táborát Euryalus s egy magaslatra ment fel, ahonnan jól láthatta az ellenség táborát.

Lenn egy sebes folyású patak vize kanyargott. Euryalus látta, amint Camilla a patak vízéhez vezet lovát.

Hosszu kőntös volt rajta, melyet csak derékban fogott át egy széles öv. Haja szabadon omlott alá s úgy tűnt fel messziről Euryalusnak, mintha egy istennő szállt volna alá.

Amikor Euryalus vissza akart térni, váratlanul Nissussal találta magát szemben, aki épp a heggyre igyekezett feljutni.

Egymásra esett tekintetük, de nem szóltak egy szót sem, szemük villanása elárulta gondolataikat.

Két napon át kerülték egymást.

Eközben így gondolkozott Nissus:

— Hatalmába kerített bennünket a leány. Amig közelünkben fog tartózkodni, bátortalanok leszünk s meggyöngyl karunk ereje. De ha fog-

időtartamra Stocker Antal kir. törvényszéki elnököt, ennek helyettesül Pavlovics Ádám kir. törvényszéki bírót jelölte ki.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatási miniszter kinevezte Göttl Károly nagybecskereki polgári isk. helyettes-tanítót a zayugróci áll. polgári iskolához a XI. fizetési osztályba segéd-tanítónak.

— **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatási miniszter Nemcs Ilona magyarpadéi állami elemi iskolai tanítónőt a beregszászi állami elemi iskolához jelen minőségében áthelyezte.

— **Lauka Gusztáv emlékezete.** Elhunyt kitűnő írónk Lauka Gusztáv halálának évfordulója alkalmából ma reggel a nagybecskereki róm. kath. plébánia-templomban gyászmise volt, amelyen megjelentek a család tagjai, a nagybecskereki újságírók testületileg, továbbá az elhunyt ismerősei és barátai.

— **Papi lelkigyakorlatok.** A temesvári szeminaryumban tegnapelőtt kezdődtek meg az idei papi lelkigyakorlatok, melyek bezárólag e hó 25-ig tartanak. A lelkigyakorlatokat ezuttal Komáry István kalocsai jezsuita páter tartja.

— **Az izraelita istentisztelet.** A helybéli izr. templomban az istentisztelet f. hó 24-étől este fél 7 órakor veszik kezdetüket.

— **Damjanich Aradon.** Mint Aradról jelentik, Damjanich János vértanu özvegye, aki jelenleg Szováta fürdőn nyaral, a hét folyamán oda érkezik. Az agg matróna Csernovics Diodor dr. miniszteri tanácsos, jószágigazgató vendége lesz, akizhez rokoni kötelek fűzi.

— **A szerb egyházi dalárda zászlószentelési ünnepélye.** Nagyszabású ünnepségek keretében fogja a nagybecskereki szerb egyházi dalárda folyó hó 28-án az özv. Stankovics Györgyné által adományozott díszes egyleti zászlót felavatni. Az ünnepélyre Nagybecskerekre érkezik dr. Létics György temesvári gör. kel. szerb püspök is, aki maga fogja a zászlószentelést végezni. A dalárda vezetősége az ünnepségek sorrendjét a következőkben állapította meg:

I. nap. Augusztus hó 27-én d. e. 10 órakor a városi tanács, a gör. kel. hitközség, a szerb egyházi dalárda és egyéb testületek küldöttségileg fogadják dr. Létics György temesvári gör. kel. szerb püspököt — aki Elemérről kocsival érkezik — az eleméri vámsorompónál. A püspököt a város nevében dr. Perisics Zoltán polgármester, a szerb hitközség nevében pedig dr. Pánics Miadén hitközségi elnök fogják üdvözölni. Innen a menet bandériummal az aradáci-utca, a Ferenc József-téren és a Hunyady-utca felé a belvárosi szerb templomhoz vonul, amelynek bejáratánál a kerületi papság fogadja a püspököt, akihez Straity György kerületi főesperes intéz. üdvözlő szavakat. Az üdvözlések után a templomban rövid Te deumot tartanak s innen a püspök visszavonul a részére kijelölt magánlakásba. Délután 1/6 órai kezdettel ünnepélyes estmise a belvárosi templomban, amelyet a püspök fog celebrálni. A mise után a dalárda lampionos szerenádot rendez a püspök és a zászlóanya, özv. Stankovics Györgyné lakása előtt.

II. nap. Augusztus 28-án reggel 8 órakor

lyul ejtjük, még rosszabb lesz. Meg kell tehát ölnöm, ha még akarom tartani Euryalus barátságát, amely mindennél többet ér nekem. De a homályban fogom a leányt megölni, hogy arcát ne is láthassam.

Euryalus ezeket gondolta:

— Ha foglyul ejtjük ezt az amazont, vagy engem fog szeretni és akkor boldogtalanná teszem Nissust, vagy Nissus fogja szeretni s akkor én fogom őt meggyölni. Ezt pedig el kell kerülnöm. Nissus ápol, gondozott, mintha gyermeke lettem volna. Sok csatában mentette meg életemet. Meg kell Camillát ölnöm, de arcát nem szabad látnom.

Az este, amikor a fegyverszünet végét ért, így szólt Nissus Euryalushoz:

— Barátom, három nap hallgattam, mert nagy terven törtem a fejem. Kiszeltem, hogy tudok az éj leple alatt az ellenség táborába lopózni. Jöjj velem s meg fogjuk ölni ellenségeink egy részét.

— Testvér, veled megyek! — kiáltott föl Euryalus.

Sötét éjszaka borult a földre s Camilla mélyen aludt sátrában.

Kis pislogó méces fénye esett sisakjára, de arca egészen árnyékban volt.

Vértől piros karddal lépett be Nissus a leány sátrába.

Egy pillanatig hallgatódzott, hallotta a leány egyenletes lélegzését, látta sisakja fényét, azután törte az amazon szívébe dőfte.

Euryalus sápadtan állt a sátor bejáratánál.

— Elvégeztem! — szólt halkán Nissus.

És a két barát könyezve ölelte meg egymást...

Jules Lemaitre.

ünnepi szentmise a belvárosi szerb templomban, celebrálja dr. Létics György püspök. A mise befejeztével körmenet indul az Árpád-utca felé, a Ferenc József-téren és Hunyady-utca felé végig vissza a templomhoz, amelynek udvarán az erre a célra felállított emelvényen megtörténik a dalárda zászlójának ünnepélyes felszentelése, szögek beverése stb. Délután 2 órakor a hitközség és a dalárda bankettet rendez a kaszinóban. Délután fél 5 órakor a templomudvar emelvényén megtartja a püspök a szertartásos kalácsvágást alkalmi prédikációval. Utána ugyancsak a templomudvarban nagy, nyilvános népi ünnepély társasjátékokkal, táncal és zenével. Este fél 9 órai kezdettel a nagybecskereki szerb egyházi dalárda a városi színházban hangversenyt rendez a pancsovai, versesi, temesvári és révaiújfalui dalárdák közreműködésével. Hangverseny után tánc a kaszinó összes termében. (Hangversenyre szóló jegyek Terzin Zs. Zsviko kereskedőnél kaphatók)

III. nap augusztus hó 29-én délelőtt a püspök meglátogatja a gradnuciai gör. keleti templomot, ahol rövid Te deum lesz, mise után pedig a püspök látogatásokat eszközöl.

Az ünnepi rendezőség ezután is felkéri a hitó és kocsitulajdonosokat, hogy az augusztus 27-iki fogadtatás alkalmával sziveskedjenek fogataikat rendelkezésre bocsájtani. Gyülekezés a szerb hitközségi palota előtt.

— **Park-ünnepély Bégaszentgyörgyön.** A bégaszentgyörgyi parkegyet e hó 20-ára, Szent István napjára tervezte első nagyszabású park-ünnepélyét, ezt azonban a kedvezőtlen időjárás miatt el kellett halasztani. Helyette most folyó hó 26-án, vasárnap tartják meg a mulatságot a következő műsorral: Délután: 1. Flaubert díj-lövészlet. 2. Tekeverseny. 3. Tombola. 4. Sétazene. Este: 1. Alkalmi szavalt. 2. Karének. Előadják a bégaszentgyörgyi műkedvelők. 3. Tánc. 4. Világposta. Belépő díj: délután nincs, este személyenként 80 fillér. Családjegy (3 személyre) 2 korona.

— **Dániel Tibor báró ajándéka Lippának.** Mint Temesvárról jelentik, Dániel Tibor báró, a lippai kerület képviselője, nem mindennapi ajándékkal készült lippai választóinak kedveskedni. Dániel báró ugyanis azzal a tervvel foglalkozik, hogy a Lippa mellett fekvő kis fürdőhelyet: Savanyukutat megvásárolja mostani tulajdonosától, Karácsonyi Antal aradi fűszerkereskedőtől és azután odaajándékozza Lippa községnek. A báró megbízottai a minap már fölkeresték Karácsonyit, hogy tudakozzák meg a fürdőhely vételára és egyéb részletek iránt, amelyekről most fognak beszámolni a gáji birtokán időző képviselőnek. A 20 holdnyi területtel bíró Savanyukut, amelyért Karácsonyi 32.000 korona vételárát követel, mintegy tíz év előtt már Lippa községé volt, de akkor eladták Schwarz Ármán lippai kereskedőnek, akitől nyolc év előtt Karácsonyi Antal vette meg. A fürdőcske most meg lehetőséget nyújt, hogy a fürdő- és vendégszobával, táncteremmel, cukrászdával, vendéglővel és két kisebb pavillonnal, de vastartalmu gyógyforrására, szép fekvésére való tekintettel jövőt jósolnak a kis fürdőhelynek, amelynek tulajdonjogához Lippa most Dániel báró nagylelkűségéből fog jutni.

— **A jó ívó.** — A.: Nézd csak Gyuri barátunk milyen nyugodtan megitta a két legyet is.

B.: Az semmi, de a minap kocsiját, lovát is megitta.

— **A becület.** Lükő Barna századosa volt a nagybecskereki honvédszászlóaljnak, ahol az ő idejében, hat évvel ezelőtt, ugyancsak vig és hangos volt az élet. Lükő, akit szerelmi bu emésztett, ki nem fogott az extravaganciákból s amerre járt, állandóan folyt a pezsgő és húzta a cigány. A vidám életnek az lett a vége, hogy egyszer csak háromszáz forint hivatalos pénz veszett el a kezén, mire letartóztatták, lefokozták és elítélték kilenc havi börtönre, amit a szegedi csillagbörtönben töltött ki. Hogy aztán levette a rabmúrdert is, nem látta őt később senki régi ismerősei közül. Lükő kiment Amerikába, óriási kétségbeesésben hagyva hátra egész sereg fiatal tisztet, akik 20.000 korona összegű válótért állottak érte jót a régi börtönből időkben. Ez a nagyobbik baj akkora mérvet öltött, hogy több fiatal tisztnek ki kellett lépnie a honvédségből s polgári pályán próbálták boldogulni. Hogy Lükő mihez kezdett Amerikában, arról nem irt senkinek. Félév múlva azonban már küldött pár száz koronát egy meghitt barátjának, jelezve, hogy minden tartozását ki fogja fizetni lassankint. Először azok a szegény fiúk jöttek, akik a váltóíró révén válságos helyzetbe jutottak, legvégülre marad a kincstár kára. Annak elege van ahoz, hogy bevarja a sorrendet. Ugyis történt minden, ahogy az ígért szólt, ötödik esztendeje, hogy jönnek haza a tengerentúlról kisebb-nagyobb összegek, pontos jegyzék alapján jelezve, hogy kinek szől milyen kezességért. Most aztán kifizette mind a 20.000 koronányi tartozását, megtérítette az elsikkasztott pénzt is, hanem azért még mindig nem tudja senki, hogy miből él szegény Lükő Barna, aki kétségbe kívül derék munkásemberré vált amabban az újvilágban, ahol régi botlását nincs, aki a szemére vessé.

— **Leégett templom.** Vojtekről jelentik, hogy ott tegnap délelőtt nagy tűz pusztított, mely a viharos időjárásban könnyen végzetessé válhatott volna az egész községre. Ugyanis a kora reggeli órákban az a rémhir járta be a román községet:

— Ég a templom!

A hír valóban bizonyult s mire össze szaladtak az emberek s az oltáshoz akartak fogni, már lángba borult az egész gör. kel. román templom. A tűz lokalizálásáról eleinte szó sem lehetett. Csak a szomszédos házakat óvták meg a nagy lángban égő tüztől. Nagy szerencse volt, hogy a templom teljesen külön áll s így a község elkerülte a nagy veszedelmet. A templom délig teljesen hamuvá égett. A templom hajójának fedélzete és a torony egészen elhamvadt. A puszta falak jelzik csak a templom helyét. A tűz oka eddig ismeretlen. A község előjárósága azonban megindította a nyomozást, mert valószínű, hogy a templomot felgyújtották.

— **Sertészárírat.** A gazdák réma, a sertészész újra felütötte fejét Nagybecskerekben s habár eddig csak szórványosan, néhány udvarban betegedtek meg a sertések, a polgármester a vész terjedésének megakadályozására, a mai nappal elrendelte a sertészáríratot. E szerint máától fogva a város területéről nem szabad elszállítani sertéseket, azok felhajtása a helybeli vásárra is szigorúan meg van tiltva, s máshonnan is csak vészmentes helyekről, külön engedély alapján lehet sertéseket a város területére behozni.

— **A „Circus Viktor“ Nagybecskerekben.** E hét szombatjától kezdve 5 napon át érdekes látványossága lesz Nagybecskerek közönségének. Ekkor érkezik meg t. i. a „Circus Viktor“, Magyarországnak egyik legkiválóbb cirkuszvállalata. Magyarán látványosságokkal teli a programja, amelyeket a Vásár-téren 2000 személyre felállított hatalmas sátorban fog bemutatni. Waldapfel Emil, a nálunk is előnyösön ismert díjbirkózó — mint a vállalat impresszáriója — már napok óta állandóan Nagybecskerekben tartózkodik és előkészíti munkálatokat végez. A cirkusz pénteken érkezik meg külön vonaton Nagybecskerekre és szombat este tartja meg 8 órai kezdettel első nagy előadását.

TÁVIRATOK.

Kossuth Ferenc Herkulesfürdőn.

Budapest, augusztus 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter, aki holnap Karlsbadból Budapestre érkezik, vasárnapig marad a fővárosban s akkor Herkulesfürdőre utazik. Kossuth körülbelül szeptember közepéig marad Herkulesfürdőn.

A polgármesterek kongresszusa.

Budapest, aug. 23. (A „Torontál“ eredeti táv.) Mint Pozsonyból sürgönyzik, ott ma kezdték meg a törvényhatósági joggal fölruházott városok polgármesterei idei kongresszusukat. A kongresszuson a vidéki városok helyzetének javítását tárgyalják, azonkívül napirenden van Kecs-kemét polgármesterének javaslata az időleges házadómentesség kiterjesztése tárgyában, valamint Nagyvárad polgármesterének két javaslata: a pénzintézeti tőkék jövedelmeinek községi megadóztatása és az értéknövekedési illeték (Betterment) tárgyában.

Az angol királyné Dániában.

Budapest, aug. 23. (A „Torontál“ ered. távirata.) Mint Krisztániából sürgönyzik, Alexandra angol királyné a „Viktoria and Albert“ jachton tegnap odaérkezett.

Krieghammer temetése.

Budapest, augusztus 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ischli jelentések szerint, az elhunyt Krieghammer Ödön volt közös hadügyminiszter holttestét ma délután két óraker szentelték be s innen Stájerországba, Gomilskoba szállították és az ottani családi sírboltba helyezik örök nyugalomra.

Szerb-bolgár barátság.

Budapest, augusztus 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szófiából jelentik: A szerb kormány a bolgár kormány beleegyezését kérte ahhoz, hogy Várnában szerb kereskedelmi ügynökséget állíthasson föl. A bol-

gár kormány még eddig határozott választ nem adott ugyan, de valószínű, hogy az ügynökség fölállítására megadja az engedélyt.

A valparaisoi katasztrófa.

Budapest, aug. 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Báró Giskra, Magyarország és Ausztria santiagói követe a külügyminiszter megbízásából a chilei kormányhoz a nagy katasztrófa fölött a magyar és osztrák kormányok legmélyebb részvétét fejezte ki.

Budapest, aug. 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Legújabb jelentések szerint hivatalosan megállapították, hogy a valparaisoi katasztrófának három ezer halottja van. A város maga tulnyomó részben elpusztult s éppen a főbb utcák és épületek semmisültek meg teljesen.

Lázadás Cuba szigetén.

Budapest, augusztus 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Londoni táviratok szerint, Cuba szigetén lázadás tört ki. A lázadók már a sziget fővárosa Havanna felé nyomulnak.

Véres sztrájk.

Budapest, aug. 23. (A „Torontál“ ered. távirata.) Mint Madridból sürgönyzik, Bilbaóban a sztrájkolók összeütköztek a katonasággal, miközben véres harcot vívtak. Számos sztrájkoló meghalt és megsebesült. A katonák közül néhányan szintén megsebesültek. Végezetül a katonaság szétverte a zavargókat. A városban nagy a rémület.

Az orosz események

Budapest, aug. 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szentpétervárról jelentik: Stolipin miniszterelnök Witte visszatérésére vonatkozólag kijelentette, hogy amint ő Péterhofban a hangulatot ismeri, Witte visszatérése a miniszterelnöki székbe teljesen ki van zárva.

Budapest, aug. 23. (A „Torontál“ ered. távirata.) Mint Szentpétervárról jelentik, Kronstadban ujabban három kivégzés volt. És pedig kivégeztek egy egyetemi hallgatót, egy elektrotechnikust és egy gyári munkást.

Budapest, aug. 23. (A „Torontál“ eredeti táv.) Mint Varsóból sürgönyzik, Skalon főkörmányzó, aki ellen tegnap bombamerényletet követtek el, aligha marad életben. Az orvosok már lemondtak életéről.

Merénylet egy plébános ellen.

Budapest, augusztus 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Neumayer János biatorbágyi plébánosra tegnap ismeretlen tettes rálőtt. A plébános fején súlyosan megsebesült, de állapota nem veszedelmes. A merénylőt nyomozzák.

A villámcsapás áldozata.

Budapest, augusztus 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Szombathelyről jelentik, a vas megyei Acsád községben tegnap égháboru volt, miközben a villám lecsapott Barki János jómódú gazdára s azt agyonsújtotta. Ugyancsak beütött a villám egy cséplőgépre is s azt összerombolta.

Ujabb nagy tűz Milánóban.

Budapest, aug. 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Milánóból sürgönyzik, tegnap ott kigyuladt Olaszország legnagyobb chromolitografiai gyára, mely ötszáz munkást foglalkoztatott. A tűz olyan méretű volt, hogy oltani sem lehetett s a gyár teljesen leégett. A tűz oka ismeretlen.

Határidő-üzlet.

Budapest, augusztus 23. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	14.18
Buza (áprilisra 1907.)	14.78
Rozs (októberre)	12.14
Zab (októberre)	12.92
Zab (áprilisra 1907.)	13.24
Tengeri (szeptemberre)	—
Tengeri (májusra 1907.)	10.24

Közgazdaság.

□ **Délvidéki gazdák gyűlése.** A Délvidéki Földmívelők Gazdasági Egyesülete aug. hó 20-án nagy vándorgyűlést tartott a Bácskában, Szent-fülöp községben. Ennek keretében folyt le az egyesület Szentistvánnapi nemzeti ünnepélye, valamint az ottani főkegyesület által a község érdeműs tanítójának, Turnovszky S. tiszteletére rendezett arckép leleplezési ünnepély is. Ez alkalommal ismét hazafias magyar érzelmeiknek adtak kifejezést a bácskai svábok, de viszont bebizonyította a földmívelők egyesülete is, hogy nemcsak a szoroson veit gazdasági élet fellendítésén, hanem a nemzeti érzelmek ápolásán derekasan buzgólkodik, amire az egyesület területén nagy szükség van. A gyűlés végén a gazdák üdvözlő sürgönyt küldtek Darányi miniszternek, Wittmann elnöknek és Ströbl bogárosi gazdának, az egyesület alapítójának. Gyűlés után közös ebédre gyűltek össze a gazdák, hol lelkes hangulatban ünnepelték a nap eseményeit.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.
Érvényes 1906. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 33 perc.

Szegedről: (motorokosi) d. e. 9 óra 47 perc.

Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 48 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunáról és Temesvárról: este

8 óra 05 p.

Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel

6 óra 30 p.

Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.

Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.;

este 7 óra 05 p.

Béga-szentgyörgyéről: (keskenyvágányú vonal) délután 4 ó.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.

Szeged—Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 6 óra 46 p.

Szegedre: (motorokosi) d. u. 1 óra.

Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.

Temesvár, Versecz, Antalvalya—Pancsovára: reggel 3 óra 33 p.

Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.;

délután 5 óra 25 p.

Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt

11 óra 38 p.

Béga-szentgyörgyre: (keskenyvágányú vonal) délután 12 óra

20 perc.

Torontálvármegye alispánja.

2076/906. szám.

803-33

Pályázati hirdetmény.

Nagybecskerek rend. tanácsu városnál egy számvevőségi számtisztí állás és netán egyéb megüresedő és választás utján betöltendő állásokra pályázatot hirdetek.

A számtisztí állás javadalmazása évi 1600 korona fizetés és 240 kor. lakbér.

Ezen állásra csak oly egyének pályázhatnak, kiknek jegyzői oklevelük vagy községi közigazgatási vizsgájuk, vagy pedig államszámviteltani vizsgájuk van.

Felhívom pályázni óhajtókat, hogy kellőleg felszerelt kérvényeiket hozzám címezve 1906. évi augusztus hó 31-éig nyujtsák be.

Kelt Nagybecskerekben, 1906. évi július hó 31-én.

Alispán helyett:

Vinczehidy s. k.,
főjegyző.

Árlejtési hirdetmény.

Dinyás község ártezi kutat szándékozik furatni, a munkálat kiadása végett folyó évi szeptember hó 6-ának d. e. 9 órájára tüzetik ki az árlejtés, résztvevők felhívtnak, hogy ajánlataikat addig vagy posta útján, vagy a kitűzött napon személyesen adják be az előjárósághoz; későbbben beérkezett vagy utóajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

A feltételek a községi jegyző hivatalában megtekinthetők minden nap a hivatalos órák alatt.

Kelt Dinyáson, 1906. évi augusztus hó 17-én.

(800-33)

A község előjárósága.

5619/1906. tkvi szám.

811-1.1

Árverési hirdetmény.

A törökbecsei kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Hazslinszky gyógyszerész és társai budapesti cég végrehajtónak Araczký Dániel aracsi lakos végrehajtást szenvedő elleni 1394 korona 56 fillér s járuléka iránti végrehajtási ügyében a területén fekvő, az aracsi 589. sz. tjkvben A. I. 1. sor 679. hrsz. 589. öi sz. ház és beltelek az 1881. évi LX. t. c. 156. §. értelmében egészben, vagyis a végrehajtáson kívül álló Araczký Vlada felerész jutalékára is és pedig a C. 15. alatt 6341/1902. tkvi sz. végzéssel Araczký Danilót illető jutalékra, Araczký Vlada javára bekebelezett haszonélvezeti jog épségben tartásával, 830 korona kikiáltási árban 1906. évi szeptember hó 12-ik (tizenkettő) napjának délutáni 3 órájkor Aracs községében árverés alá fognak bocsájtani és a kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Megjegyezve, hogy az árverés napjától fogva az überlandiális (maradvány) földet után járó váltásárterelés a vevőt fogja terhelni.

Venni szándékozók tartoznak az ingatlan kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én kelt 3333. számú igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképesnek nyilvánított értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismerésvényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételárát 3 egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedése után 15 nap, a másodikat 30 nap, az utolsót 45 nap alatt, mindig az árverés napjától számított 5% kamattal együtt a törökbecsei m. kir. adóhivatal, mint bírói letéti pénztárnál, szabályszerű letéti kérvény kapcsán lefizetni s a vételár után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság irattárában és Aracs községében megtekinthetők.

Törökbecsén, a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál, 1906. évi július hó.

Kopasz,
kir. járásbíró.

Két
butorozott szoba

kiadó
Deák Ferenc-utca 7. sz. a.

(715-x 30)

A nagybecskerekéi szolgabíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Hazslinszky gyógyszerész és társai budapesti cég végrehajtónak Araczký Dániel aracsi lakos végrehajtást szenvedő elleni 1394 korona 56 fillér s járuléka iránti végrehajtási ügyében a területén fekvő, az aracsi 589. sz. tjkvben A. I. 1. sor 679. hrsz. 589. öi sz. ház és beltelek az 1881. évi LX. t. c. 156. §. értelmében egészben, vagyis a végrehajtáson kívül álló Araczký Vlada felerész jutalékára is és pedig a C. 15. alatt 6341/1902. tkvi sz. végzéssel Araczký Danilót illető jutalékra, Araczký Vlada javára bekebelezett haszonélvezeti jog épségben tartásával, 830 korona kikiáltási árban 1906. évi szeptember hó 12-ik (tizenkettő) napjának délutáni 3 órájkor Aracs községében árverés alá fognak bocsájtani és a kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

6215. sz. 1906.

801-3.2

Pályázat.

Az eleméri körorvosi állás, Elemér székhelyvel, lemondás folytán üresedésbe jöven, felhívtnak mindazok akik ezen állásra pályázni óhajtanak, hogy felszerelt kérvényüket folyó évi szeptember 15-ig a nagybecskerekéi szolgabírósnál benyújtsák.

Az évi fizetés 1600 korona, látogatási díj nappal 80 fillér, éjjel 1 kor. 60 fillér, halottkémlet után Szerb- és Német-eleméren 40 fillér.

A körhöz tartozik: Németelemér, Szerbelemér, Szerbaradác, Tótaradác községek, utóbbi kettő a körszékhelytől 8-44 kilométer távol.

Eleméren uradalmak is laknak, uradalmi pusztá van Szerbelemér, Szerb- és Tótaradác község határában, gyógyszerház Szerbelemér községben.

A megválasztott orvos Torontálmegeye orvosi nyugdíjintézetébe belépni tartozik.

Nagybecskerek, 1906. évi augusztus hó 16-án.

Nagybecskerekéi szolgabíró.

Elsőrendű cipők

WEINBERGER K. cégnél
Nagybecskerek, Hunyady-utca.

Ugy készen, mint mérték szerint a legjobb kivitelben, olcsó árak mellett.

**Az iskolai idényre kitűnő
fiu- és leány-cipők
és esizmák.**

Minden pár cipő-
höz egy doboz
kenőcs ingyen.

443-50.22

Használt

boroshordók

megvételre kerestetnek.

Cím a kiadóhivatalban.

(761-x 12)

Az iskolai idény alatt
legnagyobb választék

gyermek fehérneműekben

WÉHNER GYÖRGY

— uri- és női divatkereskedésében —

Nagybecskerek, Hunyady-(fő)-utca.

787-10.6

3478. k. ú. szám. 1906.

802-3.2

Árlejtési hirdetmény.

A nagybecskerekéi kir. ügyészség felügyelete alatt álló kir. törvényszéki, valamint a hatósága területén levő törökbecsei és módosi kir. járásbírói fogházakban letartóztatottak rendes ételmezésének, nemkülönbén a betegek számára orvosi rendelvény alapján kiszolgáltató étadagok és élelmiszereknek a jövő 1907. évi január hó 1-től egy, esetleg 3 évi időtartamra leendő együttes biztosítása iránt a nagybecskerekéi kir. ügyészség hivatalos helyiségében f. é. szeptember hó 12-én d. e. 10 órakor zárt ajánlati tárgyalással egybekapcsolt nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni.

Miről vállalkozni kívánók azzal értesítetnek, hogy az 1 korona bélyeggel ellátott s az utóbbi kellékeknek megfelelőleg kiállított és felszerelt zárt írásbeli ajánlatok az árlejtés megkezdéseig az alólírt kir. ügyészségnél nyujtandók be.

Később érkező ajánlatok, valamint az árlejtés befejezte után tett utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az írásbeli ajánlatokban számokkal és betűkkel kiírva külön ajánlat teendő:

1. a rendes étadagra nézve 56 dkgramm kenyérral együtt;
2. a bőjti 112 dkgr. kenyér étadagra nézve; végül
3. a betegek részére kiszolgáltató étkekre nézve; mely utóbbi ajánlatnál a számvevőileg megállapított kikiáltási árakhoz viszonyított leengedés százaléka tüntetendő ki.

A bánatpénz összege 700, azaz het-száz koronában állapítatik meg, mely készpénzben, vagy szabályszerűen biztosítékul elfogadható értékpapírokban az ajánlathoz melléklendő, a szóbeli árlejtésben résztvenni kívánók által pedig az árlejtés megkezdése előtt leteendő, kiemeltetve, hogy még le nem bonyolított más hasonló vállalatoknak letétben levő biztosítéka, illetőleg az arra való hivatkozás az előírt bánatpénzt nem pótolhatja.

A kir. ügyészség által nem ismert vállalkozók előéletük és vagyoni állapotuk iránt magukat a zárt ajánlathoz melléklendő, illetve a szóbeli árlejtésnél bemutatandó hatósági bizonyítvánnyal igazolni kötelesek.

A piaci árak alapján számvevőileg megállapított kikiáltási ár:

- A) rendes étadag és 56 dkgr. kenyérré nézve 32 fillér;
- B) bőjti (112 dkgr. kenyér) adagra 20 fillér.

A beteg étadagok kikiáltási áraitól, valamint a részletes árlejtési feltételekről a kir. ügyészség irodájában a hivatalos órák alatt értesítés szereshető s az étkezési rend és a szerződés tervezete ugyanott megtekinthetők.

Az árlejtési feltételek ismerete, valamint az, hogy ajánlattevő magát azoknak aláveti, az írásbeli ajánlatokban kifejezetten megemlítendő.

Nagybecskerek, 1906. évi augusztus hó 17-én.

Dr. Boross Dezső,
kir. ügyész.

Egy gimnáziumi tanulót
teljes ellátásra
elvállalnak havi 60 koronáért.

Bővebbet a Torontál kiadóhivatalában.

(808-3.2)